

HUYỆN GIAO THỦY

NĂM HỌC 2023-2024

Môn: Ngữ văn lớp 7 THCS

Thời gian làm bài: 120 phút

ĐỀ CHÍNH THỨC

Đề khảo sát HSG gồm 02 trang.

Phần I. Đọc hiểu văn bản (8,0 điểm)

Hãy đọc văn bản sau:

Nằm trên đồng cỏ

Bạn đã bao giờ thử

Nằm xuống và dang tay

Trên cánh đồng cỏ may

Một chiều xuân nắng đẹp?

Nào hãy cùng nhắm mắt

Hít thở mùi cỏ xanh

Một hương thơm trong lành

Ngập tràn trong lòng ngực

Tiếp theo là để cỏ

Chui vào tận cổ tay

Hay chui vào tận giấy

Dính đây trên đầu tóc.

Ngọn mầm xanh đang mọc

Tiếng rì rào vang vang

Cơn gió thoảng vội vàng

Mình cùng nghe đất thở

Nếu thấy đồng cỏ rộng

Nằm xuống và dang tay

Và nhắm mắt lại ngay

Ôm đất trời mơ mộng.

(Theo Lê Thị Thiên Hương – Trích trong cuốn “Tặng bé bốn mùa”
- NXB Kim Đồng - Tháng 2/2023 - Tr 12)

Trả lời các câu hỏi:

Câu 1. (1,5 điểm) Bài thơ được viết theo thể thơ nào? Hãy chỉ ra các từ láy được sử dụng trong bài thơ?

Câu 2. (1,5 điểm) Hãy xác định cách gieo vần và ngắt nhịp trong đoạn thơ sau:

Nếu thấy đông cỏ rông

Nằm xuống và dang tay

Và nhắm mắt lại ngay

Ôm đất trời mơ mộng.

Câu 3. (2,0 điểm) Chỉ ra và phân tích tác dụng của phép tu từ nhân hóa trong đoạn trích sau:

*Ngọn mầm xanh đang mọc
Tiếng rì rào vang vang
Con gió thoảng vội vàng
Mình cùng nghe đất thở*

Câu 4. (1,5 điểm) Ở khổ thơ cuối cùng của bài thơ, nhà thơ khuyên chúng ta nên làm gì khi thấy “*đồng cỏ rộng*”? Điều đó cho thấy tình cảm như thế nào của nhà thơ đối với thế giới thiên nhiên tươi đẹp?

Câu 5. (1,5 điểm) Hãy nêu những việc làm thể hiện tình cảm của em với thế giới thiên nhiên xung quanh?

Phần II. Viết (12.0 điểm)

Câu 1. (4,0 điểm) Hãy viết một đoạn văn (khoảng 10 đến 12 câu, có đánh số thứ tự các câu) trình bày những cảm nghĩ sâu sắc của em khi đọc bài thơ “*Nằm trên đồng cỏ*” của Lê Thị Thiên Hương?

Câu 2. (8,0 điểm) Hãy viết bài văn trình bày quan điểm của em về ý kiến sau đây:

Thiên nhiên là người bạn tuyệt vời của con người trong cuộc sống.

----- HẾT -----

Họ và tên thí sinh: Họ tên, chữ ký GT 1:
Số báo danh: Họ tên, chữ ký GT 2:

**PHÒNG GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
HUYỆN GIAO THỦY**

HƯỚNG DẪN CHẤM

ĐỀ KHẢO SÁT HỌC SINH GIỎI CẤP HUYỆN

Môn: **NGŨ VĂN** - Lớp: **7 THCS**

(Đáp án và hướng dẫn chấm có 05 trang)

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	8,0
	1	Bài thơ được viết theo thể thơ nào?	0,75
		- Thể thơ: năm chữ.	
		Hãy chỉ ra các từ láy được sử dụng trong bài thơ?	
		- Các từ láy: rì rào, vang vang, vội vàng * Hs chỉ đúng mỗi từ láy cho 0,25 điểm.	0,75
	2	Hãy xác định cách gieo vần và ngắt nhịp trong đoạn thơ sau: <i>Nếu thấy đồng cỏ rộng Nằm xuống và dang tay Và nhắm mắt lại ngay Ôm đất trời mơ mộng.</i>	
		- Cách gieo vần: + Vần chân + Vần cách (<i>rộng, mộng</i>); vần liền (<i>tay, ngay</i>) - Cách ngắt nhịp: + Ngắt nhịp 2/3 ở hai câu đầu. + Ngắt nhịp 3/2 ở hai câu cuối.	0,75
			0,75
	3	Chỉ ra và phân tích tác dụng của phép tu từ nhân hóa trong đoạn trích sau: <i>Ngọn mầm xanh đang mọc Tiếng rì rào vang vang Con gió thoảng vội vàng Mình cùng nghe đất thở</i>	
		- Nhân hóa: + Ngọn mầm xanh rì rào trò chuyện... + Con gió vội vàng... + Đất đai biết thở... Hướng dẫn chấm: - Trả lời đúng biện pháp, nêu được 2 minh chứng trở lên cho 0,5 điểm; trả lời được một minh chứng cho 0,25 điểm. - Trả lời sai hoặc không trả lời cho 0,0 điểm. - Tác dụng: + Làm cho cách diễn đạt của tác giả hay hơn, sinh động hơn; các đối tượng tự nhiên trở nên sống động, có hồn, gần gũi hơn với con người. + Khắc họa cụ thể, rõ nét bức tranh thiên nhiên sống động với hình	0,5
		1,5	

		ảnh của những mầm cỏ xanh tươi đang rì rào trò chuyện; cơn gió thoảng như đang vội vàng lướt qua đồng cỏ; mặt đất bao la như phập phồng hơi thở nhẹ nhàng. Vạn vật đang căng tràn nhựa sống của mùa xuân... + Gọi nhắc trong ta tình yêu, sự nâng niu, trân trọng đối với thế giới tự nhiên quanh mình. Hướng dẫn chấm: - Trả lời như đáp án hoặc diễn đạt tương tự cho 1,5 điểm - Trả lời đúng 2 trong 3 ý cho 1,0 điểm - Trả lời đúng 1 trong 3 ý cho 0,5 điểm. - Trả lời không đúng hoặc không trả lời: 0,0 điểm	
	4	Ở khổ thơ cuối cùng của bài thơ, nhà thơ khuyên chúng ta nên làm gì khi thấy “đồng cỏ rộng”? Điều đó cho thấy tình cảm như thế nào của nhà thơ đối với thế giới thiên nhiên tươi đẹp? - Nhà thơ khuyên chúng ta: + Hãy nằm xuống và dang tay + Nhắm mắt lại + Ôm đất trời mơ mộng - Điều đó cho thấy tình yêu tha thiết của tác giả đối với thế giới thiên nhiên tươi đẹp: nâng niu, yêu quý, gắn bó, muốn hòa nhập với thế giới thiên nhiên quanh mình.	0,75 0,75
	5	Hãy nêu những việc làm thể hiện tình cảm của em với thế giới thiên nhiên xung quanh? - Những việc làm thể hiện tình cảm với thiên nhiên: + Trồng và chăm sóc cây xanh; trồng hoa trong khuôn viên trường học hoặc gia đình của mình... + Không vặt lá bẻ cành, không phá hoại cây xanh... + Sống hòa hợp với thiên nhiên, dành thời gian chiêm ngưỡng, ngắm nhìn vẻ đẹp muôn sắc màu của thiên nhiên... + Làm thơ, vẽ tranh, sáng tác nhạc về thiên nhiên... Hướng dẫn chấm: - Trả lời được ba việc làm đúng trở lên cho 1,5 điểm. - Có thể diễn đạt linh hoạt, sáng tạo (Có thể đưa ra những việc làm khác chính xác ngoài đáp án)	1,5
II	1	VIẾT	12,0
		Hãy viết một đoạn văn (khoảng 10 đến 12 câu, có đánh số thứ tự các câu) trình bày những cảm nghĩ sâu sắc của em khi đọc bài thơ “Nằm trên đồng cỏ” của Lê Thị Thiên Hương?	4,0
		a. Đảm bảo đúng hình thức đoạn văn, có đầy đủ ba phần (mở đoạn, thân đoạn, kết đoạn); đảm bảo dung lượng theo yêu cầu (từ 10-12 câu văn, có đánh số thứ tự các câu rõ ràng)	0,5
		b. Xác định đúng yêu cầu của đề: thể hiện cảm xúc về nội dung, nghệ thuật của bài thơ năm chữ (Nằm trên đồng cỏ - Lê Thị Thiên	0,5

		Hương)	
		c. Trình bày đoạn văn theo hướng sau đây:	
		(1) Mở đoạn: (0,25 đ) - Giới thiệu tác giả, tác phẩm. - Nêu ấn tượng, cảm xúc chung về bài thơ (2) Thân đoạn: (2,0 đ) - Nêu cảm xúc về nội dung của bài thơ: (1,25 điểm) + Bài thơ khơi gợi cảm giác thích thú, say mê của người đọc về vẻ đẹp tươi mới tràn đầy sức sống của thiên nhiên. Đó là vẻ đẹp và sức sống của một cánh đồng cỏ may vào một chiều xuân nắng đẹp. Bức tranh ngập tràn sắc xanh tươi tắn với hương thơm trong trẻo ngọt ngào của cỏ non; với tiếng rì rào của mầm xanh hay của những cơn gió thoảng trong nắng chiều nhẹ nhàng... + Bài thơ gợi trong lòng người đọc cảm giác thư thái, nhẹ nhàng, gợi khát khao hòa hợp với thiên nhiên trong lành: <i>Nằm xuống nhắm mắt, dang tay, hít thở mùi hương dịu nhẹ, ôm đất trời mơ mộng vào lòng...</i> Giữa con người và thiên nhiên dường như không còn khoảng cách... + Bài thơ gửi gắm đến chúng ta một thông điệp ý nghĩa: hãy yêu thiên nhiên, nâng niu trân trọng vẻ đẹp của thiên nhiên, sống hòa hợp với thế giới tự nhiên quanh mình... - Nêu cảm xúc về nghệ thuật của bài thơ: (0,75 điểm) + Thể thơ năm chữ + Cách gieo vần, ngắt nhịp linh hoạt (gieo vần: chủ yếu vần chân, vần liền có xen kẽ với vần cách; Ngắt nhịp: chủ yếu nhịp 3/2; 2/3) + Các hình ảnh thơ sáng tạo biểu đạt cảm xúc của nhà thơ... + Các từ ngữ đặc sắc, biện pháp tu từ làm tăng tính gợi hình, gợi cảm (từ láy, nghệ thuật nhân hóa...) (2) Kết đoạn: (0,25 đ) - Khái quát cảm xúc về bài thơ.	0,25 1,25 0,75 0,25
		d. Viết đoạn văn đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt.	0,25
		e. Sáng tạo: Có cách diễn đạt mới mẻ, hấp dẫn, thể hiện rõ ràng cảm xúc cá nhân trong bài viết.	0,25
	2	Hãy viết bài văn trình bày quan điểm của em về ý kiến sau đây: Thiên nhiên là người bạn tuyệt vời của con người trong cuộc sống.	8,0
		a. Xác định đúng yêu cầu của kiểu bài: Bài văn nghị luận về một vấn đề đời sống. Bài viết có đầy đủ bố cục ba phần: mở bài, thân bài, kết bài.	0,5
		b. Xác định đúng vấn đề nghị luận: Trình bày quan điểm về ý kiến: Thiên nhiên là người bạn tuyệt vời của con người trong cuộc sống.	0,5
		c. HS vận dụng các thao tác lập luận phù hợp để triển khai vấn đề hợp lý. Dưới đây là một số gợi ý:	

	I. Mở bài: (0,5đ) - Giới thiệu vấn đề nghị luận - Dẫn dắt trích dẫn ý kiến - Nêu cảm nhận chung về ý kiến II. Thân bài: (5,0đ) Giải thích ý kiến: - Thiên nhiên là gì?: + Thiên nhiên là toàn bộ sự sống xung quanh chúng ta - những yếu tố không phải do bàn tay con người tạo nên... + Thiên nhiên bao gồm nguồn tài nguyên thiên nhiên, nguồn động thực vật, các yếu tố đất, nước, gió, không khí, ánh sáng,..... - Giải thích chung ý kiến: Bằng cách nói so sánh, ý kiến trên đã khẳng định vai trò vô cùng quan trọng của thiên nhiên đối với cuộc sống con người. Thiên nhiên chính là người bạn thân thiết đồng hành cùng con người trong cuộc sống. 2. Khẳng định rõ quan điểm tán thành: Ý kiến trên là hoàn toàn đúng đắn. * <u>Các lý lẽ thể hiện ý kiến tán thành:</u> - Thiên nhiên cung cấp cho vạn vật không gian sống trong lành; thiên nhiên sản sinh và nuôi dưỡng mọi sự sống trên Trái Đất. - Thiên nhiên là nơi cung cấp các nguồn tài nguyên để phục vụ cho cuộc sống sinh hoạt và các hoạt động lao động sản xuất của con người. Thiên nhiên mang lại cho con người nguồn lợi to lớn về vật chất: phát triển kinh tế, du lịch, khoa học công nghệ,... - Thiên nhiên không chỉ đem lại những nguồn lợi về vật chất mà chúng còn mang đến những danh lam thắng cảnh khắp mọi nơi trên thế giới, làm cho cuộc sống con người tràn đầy những sắc màu thi vị. Ngắm nhìn vẻ đẹp của thiên nhiên, tâm hồn con người thấy thanh thản, thoải mái, dễ chịu hơn, thấy yêu cuộc sống hơn - Thiên nhiên đi vào thi ca nhạc họa, bồi đắp và làm đẹp hơn, phong phú hơn cho đời sống tinh thần của con người... - Thiên nhiên chứa đựng những tinh hoa văn hóa lâu bền, là minh chứng cho sự phát triển của con người qua thời gian... - Không có thiên nhiên, con người không thể sinh sống và phát triển... -..... * <u>Đưa ra các dẫn chứng cụ thể, xác thực</u> (dẫn chứng có thể kết hợp xen kẽ trong phần trình bày lý lẽ) 3. Bài học nhận thức và hành động: - Bàn luận về thực trạng mối quan hệ giữa con người với thiên nhiên hiện nay: Con người chưa biết quý trọng thiên nhiên, còn có những hành động tàn phá tự nhiên, sử dụng các tài nguyên thiên nhiên chưa hợp lý (Ý này không bắt buộc)	0,5 1,0 3,0 1,0
--	---	---

	- Bài học nhận thức và hành động: + Cần nhận thức rõ vai trò vô cùng quan trọng của thiên nhiên đối với việc hình thành, duy trì và phát triển sự sống của con người... + Phải yêu quý, trân trọng, giữ gìn, bảo vệ thiên nhiên, sống hòa hợp với thiên nhiên. + Hãy đối xử tốt với thiên nhiên, sống thân thiện với môi trường, mỗi người sẽ tận hưởng được những giây phút thư giãn, thoải mái trong bầu không khí trong lành, được tận hưởng những cảnh thiên nhiên tươi đẹp. + Có những hành động thiết thực để bảo vệ thiên nhiên và thể hiện tình cảm với thiên nhiên - Sử dụng và khai thác hợp lý các nguồn tài nguyên thiên nhiên (Đất, nước, không khí...) - Trồng nhiều cây xanh... - Không vứt lá, bẻ cành, không tàn phá thiên nhiên - Tham gia các cuộc thi tuyên truyền về việc bảo vệ thiên nhiên: vẽ tranh, làm thơ, sáng tác nhạc... - Kiên quyết phản đối những hành vi tàn phá tự nhiên, làm ô nhiễm môi trường... III. Kết bài: (0,5đ) - Khẳng định tính xác đáng của ý kiến được người viết tán thành - Nêu tác dụng của ý kiến đối với cuộc sống...	0,5
	<i>d. Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt.</i>	0,5
	<i>e. Sáng tạo: Có cách trình bày linh hoạt, sáng tạo, sâu sắc; thể hiện rõ quan điểm cá nhân về vấn đề cần bàn luận; lập luận sắc sảo, thuyết phục.</i>	0,5

*** Cách cho điểm:**

- + 7,0 – 8,0 điểm: Đảm bảo đầy đủ các yêu cầu trên, cách viết sinh động, xây dựng bài văn rõ ý, bố cục rõ ràng, trình bày rõ quan điểm, đưa lý lẽ và dẫn chứng xác đáng, thuyết phục.
- + 5,0 – 6,75 điểm: Đảm bảo tương đối đầy đủ các yêu cầu trên, cách viết sinh động, bố cục rõ ràng, còn mắc một số lỗi diễn đạt, dùng từ, đặt câu.
- + 3,0 – 4,75 điểm: Đảm bảo yêu cầu cơ bản, bài viết tương đối đầy đủ về ý nhưng còn sơ sài, bố cục khá rõ ràng, còn mắc một số lỗi diễn đạt, lỗi dùng từ, đặt câu.
- + 1,0 – 2,75: Chưa đảm bảo các yêu cầu, các ý chưa mạch lạc, bố cục chưa rõ ràng, mắc nhiều lỗi diễn đạt, lỗi dùng từ, đặt câu. Lý lẽ và dẫn chứng chưa xác đáng, thuyết phục
- + 0,25 – 0,75 điểm: Bài viết rất sơ sài, lộn xộn.
- + 0 điểm: Sai hoàn toàn.

***Lưu ý toàn bài:**

- Giám khảo tránh đếm ý cho điểm, cân nhắc toàn bài để đánh giá.
- Những cách triển khai hợp lý, kiến giải riêng thuyết phục đều được chấp nhận và khuyến khích những bài có ý tưởng sáng tạo.
- Thang điểm trên đây là điểm tối đa cho mỗi phần. Nếu thí sinh chưa đáp ứng tốt những yêu cầu về kỹ năng thì không đạt được điểm tối đa.

Chú ý: Điểm toàn bài là tổng điểm của các câu không làm tròn.

